

Baaldagen?

Als ik even geen zin heb,

dan heb ik daar toch gewoon recht op?

Je kent het wel, zo'n dag dat je niet vooruit te branden bent. Een dag dat niets fatsoenlijks uit je handen komt. Eén dag van te voren voel je de signalen al; dat gaat mooi niks worden. Wat doe je? Meld je dat je een baaldag neemt, een gewone verlofdag of meld je je ziek?

Tekst: Andries Bongers

Samen met dertien ADV-dagen, seniorendagen en (boven)wettelijke dagen komen velen al gauw aan meer dan veertig vakantiedagen per jaar, exclusief de feestdagen. De werknemer is verplicht om hiervan minstens twee weken aaneengesloten als vakantie op te nemen.

En omdat die veertig dagen voor een aantal mensen nog niet genoeg is, heeft men ook nog recht op verlofdagen die geregeld zijn in de Wet Arbeid en Zorg (WAZO).

Je kan het zo gek niet bedenken of er is wel een wettelijke grond voor nóg meer verlof (al dan niet betaald), waarbij vooral de combinatie van arbeid en zorg zijn geregeld. En heb je niet zo snel een reden voor verlof, dan kun je altijd nog een beroep doen op het zogenaamde calamiteitenverlof. Misschien horen baaldagen daar ook wel onder.

Historie

Tot aan het begin van de 20ste eeuw was er nauwelijks een scheiding tussen werk en vrije tijd. Vrije dagen bestonden hooguit uit zonen feestdagen. Het verkrijgen van een vrije dag was een incidentele gunst van de werkgever. De meeste vrije tijd ontstond als gevolg van ontslag. Het streven naar meer vrije tijd was begin van de vorige eeuw niet gericht op vrije dagen, maar veel meer op een verkorting van de twaalfurige werkdag.

Ziekteverzuim bestond nauwelijks. Als men al ziek was, dan kwam dit door een ernstig bedrijfsongeval of een levensbedreigende ziekte.

In 1919 werd de 53-urige werkweek ingevoerd en niet lang daarna de 48-urige. Dit waren zes dagen van acht uur. Men had hooguit één week vakantie. In 1963 was men op één zaterdag in de maand vrij. Aan de 38-urige werkweek zijn we nu allang gewend. Menigeen vindt dit zelfs al te lang.

Begin van de vorige eeuw had men wel een week vakantie maar hierover werd geen loon doorbetaald. Omstreeks 1930 werd de betaalde vakantie ingevoerd; het zogenaamde vakantiegeld. Veel later ontving men ook nog eens een toeslag van meestal 8% van het jaarloon. Vaak noemen we dit ten onrechte vakantiegeld terwijl het de extra toeslag voor die periode is, ook wel vakantietoeslag of -bijslag genoemd.

Besteding

Met al die vrije tijd en toeslagen weten we wel raad. Ontdekkingsreizen naar Verweggistan, beklimmen van de Himalaya, Safari in Kenia en overlevingstochten in Burundi.

Doodmoe komen we terug van onze reizen. Een lang weekend naar New York, Barcelona of familie bezoeken in het buitenland doen we even tussendoor. Nauwelijks uitgerust op het werk voelen we ons verplicht om ook nog op wintersport te gaan. Logisch dat het werk wel eens tegen gaat staan. Maar daar is een oplossing voor.

Baaldag

Een baaldag is een dag ná vandaag. Je voelt 'm gewoon één dag ervoor al aankomen of op z'n laatst als je 's morgens wakker wordt. Je hoofd staat helemaal niet naar werken. Het is zo'n dag waarvan je weet dat alles fout gaat, je de energie niet hebt om je naar het werk te slepen. Neen, ook geen dag dat je je ziek meldt

omdat je liever geen snipperdag inlevert om meubels te kopen. Neen, gewoon nergens zin in en zeker niet in je chagrijnige baas. Zo'n dag dat je nodig aan rust toe bent. Even niet aan je werk denken of aan de rompslomp van alweer een vakantie boeken. Gewoon even bijkomen van het jachtige privéleven.

Kijk, en daarvoor is nu de 'baaldag' uitgevonden. Gewoon min of meer officieel en gerechtvaardigd om je 'legaal' ziek te melden. Zolang de baaldag nog niet in het rijtje van alle wettelijk doorbetaalde verlofdagen is opgenomen, moet je je toch wel ziekmelden?

De helft van de medewerkers is deze mening toegedaan.

Besteding van verlofdagen

Vakantiedagen zijn bij de wet geregeld. We moeten minstens twee weken aaneengesloten met vakantie gaan. Hoe de besteding van die tijd is, controleert niemand. De bedoeling van vakantie en verlof moge duidelijk zijn, zeker vanuit historisch oogpunt. Gewoon bijtanken van het drukke werk. In de oudheid werd al gesproken over een 'sabbatical year', ook toen het leven nog niet zo jachtig was.

Dit jaar is de levensloopregeling ingevoerd. Zelf sparen voor een mogelijkheid om (nog) meer verlof op te nemen wanneer we dat no-

dig hebben. Jammer genoeg is deze regeling geen succes omdat we in de eerste plaats aan de financiële voordelen denken en bijna niet aan de noodzaak om tussendoor bij te tanken. Sterker nog: de regeling is vrijwel verworden tot een vervanging van de VUT en prepensioen.

Opmerkelijk is dat de helft van de medewerkers meent dat een baaldag gerechtvaardigd is en gelijk staat aan een ziektedag. Feit is dat een baaldag bij hogere functies met meer verantwoordelijkheid(sgevoel) niet of nauwelijks voorkomt. Een baaldag heeft dus voor een groot deel met een slechte motivatie te maken.

In een voorgaand artikel heb ik reeds geschreven hoe we de motivatie kunnen verbeteren. Daarnaast zullen velen echter tot het besef moeten komen dat nu juist verlofdagen bestemd zijn voor zo'n dag waarvan je vermoedt dat het niks wordt. Dus maak van een baaldag een verlofdag en geen ziektedag. Een baaldag is gewoon onrechtmatig verzuim. Daar zou iedere medewerker van doordrongen moeten zijn.

Andries F. Bongers is directeur van FreeBeans BV

www.freebeans.nl

www.levensloopwet.nl